

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2004-2005

---

18 NOVEMBRE 2004

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992, en vue de décourager les régimes de prépension dits Canada Dry

(Déposée par Mme Annemie Van de Casteele et M. Stefaan Noreilde)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi doit être lue conjointement avec nos autres propositions qui s'inscrivent dans un ensemble de mesures visant à compenser l'effet du vieillissement sur notre sécurité sociale.

Les travailleurs savent généralement très bien en quoi consiste la «prépension conventionnelle», formule dans laquelle le travailleur âgé licencié perçoit à charge de son dernier employeur, une indemnité qui vient compléter ses allocations de chômage, et ce jusqu'à ce qu'il atteigne l'âge de la pension.

Moins connue, en revanche, est l'expression «prépension Canada Dry». Cette référence à la publicité pour une boisson non alcoolisée bien connue et son utilisation dans un contexte sans lien apparent avec celle-ci doivent se comprendre de la manière suivante. Un travailleur (par hypothèse, un travailleur âgé) est licencié par son employeur, mais ne remplit pas les conditions prévues pour pouvoir bénéficier du statut de prépensionné, bien qu'étant reconnu comme chômeur complet indemnisé. Or, son employeur tient malgré tout à lui octroyer des indemnités dans les mêmes conditions que celles de la prépension. On parle dans ce cas de prépension «Canada Dry»: cela ressemble fort à une prépension, mais ça n'en est pas une. À l'instar du spot publicitaire de l'époque qui

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2004-2005

---

18 NOVEMBER 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op het ontmoedigen van Canada Dry-brugpensioenregelingen

(Ingediend door mevrouw Annemie Van de Casteele en de heer Stefaan Noreilde)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel moet samengelezen worden met onze andere voorstellen die kaderen in een geheel van maatregelen om de impact van de vergrijzing op onze sociale zekerheid op te vangen.

Werknemers weten over het algemeen goed wat men verstaat onder «conventioneel brugpensioen», de formule waarbij een oudere ontslagen werknemer, ter aanvulling op zijn werkloosheidsuitkeringen, een maandelijkse vergoeding ontvangt van zijn laatste werkgever tot hij de pensioenleeftijd bereikt.

Minder gekend is de benaming «Canada Dry-brugpensioen». De verwijzing naar de reclame voor een welbekend niet-alcoholisch drankje en het gebruik ervan in een context die er op het eerste gezicht niets mee te maken heeft, is als volgt te begrijpen. Een werknemer (per hypothese een oudere werknemer) wordt door zijn werkgever ontslagen, maar voldoet niet aan de voorwaarden om het statuut van bruggepensioneerde te krijgen, alhoewel hij als uitkeringsgerechtigde volledige werkloze is erkend. Toch wil zijn werkgever hem vergoedingen toekennen onder dezelfde voorwaarden als een bruggepensioneerde. In dit geval spreekt men van een brugpensioen «Canada Dry»: het lijkt sterk op een brugpensioen, maar het is er geen. Zoals destijds het reclamespotje

disait de ce soda qu'il ressemblait à du whisky, mais que ce n'en était pas.

Depuis le 1er avril 1999, la réglementation en matière de chômage autorise expressément le cumul des allocations de chômage et des indemnités complémentaires à celles-ci. Il suffit pour cela que soient remplies les conditions suivantes: ces indemnités ne peuvent être considérées par les parties comme des indemnités de préavis et elles ne peuvent se substituer aux avantages octroyés dans le cadre d'un régime normal de licenciement.

D'autres conditions doivent par ailleurs être remplies:

- licenciement: le travailleur doit être licencié et avoir droit à des allocations de chômage;

- âge: il n'y a pas de condition d'âge minimum;

- ancienneté: il ne faut remplir aucune condition en matière de carrière professionnelle minimum, hormis l'ancienneté requise pour avoir droit aux allocations de chômage;

- durée de préavis: le délai du préavis qui est signifié au travailleur doit être conforme aux dispositions légales en la matière; il peut être égal au minimum légal;

- le contrat doit mentionner clairement que la finalité des indemnités est de couvrir le risque de chômage et que le droit aux dites indemnités est subordonné à l'octroi (et au maintien) des allocations de chômage;

- durée du régime: contrairement au régime de prépension ordinaire, les parties sont libres de fixer la durée du versement des indemnités «Canada Dry»;

- mode de calcul de l'indemnité: les parties jouissent en l'espèce d'une totale liberté: pourcentage du dernier salaire net, indemnité de prépension adaptée, montant forfaitaire, ... À prévoir aussi: l'indexation ou non;

- allocations de chômage: contrairement à la prépension ordinaire, elles évolueront dans le temps; les parties peuvent en tenir compte et prévoir une adaptation;

- instauration: le droit à des indemnités «Canada Dry» peut faire l'objet d'une convention collective de travail ou d'une convention individuelle (de préférence écrite).

Jusqu'à l'an dernier, la formule «Canada Dry» était très attrayante pour l'employeur dans la mesure où aucune cotisation patronale n'était due sur les indemnités versées (*idem* pour le travailleur), contrairement au régime de la prépension classique.

La loi-programme du 8 avril 2003 a fixé les conditions auxquelles les indemnités «Canada Dry» seront

over de frisdrank Canada Dry luidde: «Het lijkt op whisky, maar het is het niet».

Op het gebied van werkloosheid laat de reglementering sinds 1 april 1999 expliciet de cumulatie toe tussen werkloosheidsuitkeringen en vergoedingen die er ter aanvulling op worden toegekend. Hierbij moeten de volgende voorwaarden voldaan zijn: de partijen mogen die vergoedingen niet beschouwen als opzeggingsvergoedingen en ze vormen geen vervanging voor de voordelen toegekend in het kader van een normale ontslagregeling.

Bovendien gelden nog andere voorwaarden:

- ontslag: de werknemer moet ontslagen zijn en het recht genieten op werkloosheidsuitkeringen;

- leeftijd: er is geen minimumleeftijdvereiste;

- anciënniteit: er moet geen enkele voorwaarde gebonden aan een minimumloopbaan vervuld worden, tenzij de anciënniteit die nodig is om het recht op werkloosheidsuitkeringen te openen;

- duur van de opzeggingstermijn: de opzeggings-termijn die aan de werknemer betekend wordt, moet in overeenstemming zijn met de wettelijke bepalingen ter zake. Hij kan gelijk zijn aan het wettelijk minimum;

- de overeenkomst moet duidelijk vermelden dat de vergoedingen tot doel hebben het werkloosheidsrisico te dekken en dat het recht erop onderworpen is aan de toekenning (en het behoud) van werkloosheidsuitkeringen;

- duur van de regeling: in tegenstelling tot het gewone brugpensioen, zijn de partijen vrij om de duur te bepalen tijdens welke de vergoedingen «Canada Dry» betaald zullen worden;

- berekeningswijze van de vergoeding: de partijen zijn hierin volledig vrij: een zeker percentage van het laatste nettoloon, aangepaste brugpensioenvergoeding, forfaitair bedrag, ... Ook te voorzien: indexering of niet;

- werkloosheidsuitkeringen: in tegenstelling tot het gewone brugpensioen zullen zij met de tijd verschillen. De partijen kunnen hiermee rekening houden en in een aanpassing voorzien;

- instelling: het recht op vergoedingen «Canada Dry» kan opgenomen worden in een collectieve arbeidsovereenkomst of in een individuele overeenkomst (bij voorkeur schriftelijk).

Tot vorig jaar was de formule «Canada Dry» zeer aantrekkelijk voor de werkgever omdat er geen enkele werkgeversbijdrage verschuldigd was op de betaalde vergoedingen (*idem* voor de werknemer) en dit in tegenstelling tot het klassieke brugpensioen.

De programmawet van 8 april 2003 heeft de voorwaarden vastgelegd waaronder de vergoedingen

soumises pour le prélèvement des cotisations et des retenues spéciales «prépension», à savoir:

— sont assimilées à des indemnités de prépension: les indemnités (Canada Dry) qui «peuvent» s'élever au total à 7 436,80 euro au moins, allocations de chômage non comprises. Il s'agit en l'espèce du montant théorique que l'employeur a convenu de verser mois par mois.

— l'employeur (ou un tiers débiteur) sera tenu de payer les trois cotisations patronales «prépension».

— la cotisation «secteur des pensions» est fixée à 49,60 euros et la cotisation ONEM à 223,10 euros par mois. Il est prévu que ces cotisations seront diminuées de moitié si la CCT ou la convention individuelle prévoit expressément que l'employeur s'engage à maintenir le paiement de l'indemnité en cas de reprise de travail ...! Ce doublement du montant n'est toutefois pas prévu pour la cotisation compensatoire mensuelle (50 % ou 33 % de l'indemnité jusqu'à l'âge de 58 ans).

— exception: les cotisations ne sont pas dues si l'indemnité «Canada Dry» a été octroyée en vertu d'une CCT sectorielle conclue avant le 1er juillet 2002 ou en vertu d'une CCT déposée antérieurement qui a été renouvelée régulièrement (dans ce dernier cas, le travailleur doit compter au moins 40 ans de carrière ...).

— retenues à charge du travailleur: les retenues de 3 % (en faveur de l'ONSS) et de 3,5 % («retenue de solidarité» en faveur de l'ONEM) sont également appliquées. La base de calcul est la même que pour la prépension ordinaire. Une seule condition est toutefois prévue: ces retenues ne doivent être appliquées que pour autant que le montant total de la prépension «Canada Dry» (c'est-à-dire les indemnités de l'employeur et l'allocation de chômage) s'élève au moins à 7 436,80 euros.

— assez curieusement, il n'est pas prévu de seuils minima, après la retenue ONSS et ONEM (selon la situation familiale du travailleur), pour les indemnités «Canada Dry»!

— entrée en vigueur: les cotisations «pension» et «chômage» ne seront perçues que sur les indemnités qui ont été payées pour la première fois après la date d'entrée en vigueur de ce chapitre de la loi-programme. L'arrêté royal fixant cette date d'entrée en vigueur n'a pas encore été pris. Le texte actuel ne précise pas quand la cotisation mensuelle doit être perçue ...

Par ces dispositions, le gouvernement a porté les cotisations sociales sur les indemnités «Canada Dry»

«Canada Dry» onderworpen zullen worden aan de bijdragen en bijzondere inhoudingen «brugpensioen», namelijk:

— zijn gelijkgesteld met brugpensioenvergoedingen: de vergoedingen (Canada Dry) waarvan het totaalbedrag tenminste 7 436,80 euro «kan» bedragen, werkloosheidsuitkeringen uitgesloten. Het betreft hier het theoretische bedrag dat de werkgever overeengekomen is maand per maand te betalen.

— de werkgever (of een derde debiteur) zal ertoe gehouden zijn de drie werkgeversbijdragen «brugpensioen» te betalen.

— de bijdrage «sector pensioenen» is vastgesteld op 49,60 euro en de bijdrage RVA op 223,10 euro per maand. Er is in voorzien dat deze bijdragen tot de helft zullen teruggebracht worden wanneer de CAO of de individuele overeenkomst uitdrukkelijk voorziet dat de werkgever zich ertoe verbindt de betaling van de vergoeding te behouden ingeval van werkherleving ...! Deze verdubbeling van het bedrag is echter niet voorzien voor de maandelijkse compenserende bijdrage (50 % of 33 % van de vergoeding tot de leeftijd van 58 jaar).

— uitzondering: de bijdragen zijn niet verschuldigd indien de vergoeding «Canada Dry» toegekend werd op basis van een sectorale CAO die vóór 1 juli 2002 werd afgesloten of op basis van een eerder neergelegde CAO die regelmatig werd hernieuwd (in dit laatste geval voor zover de werknemer een loopbaan van minstens 40 jaar kent ...).

— inhoudingen ten laste van de werknemer: de inhoudingen van 3 % (ten voordele van de RVP) en van 3,5 % («solidariteitsinhouding» geheten ten voordele van de RVA) worden eveneens toegepast. De berekeningsbasis is dezelfde als voor het gewone brugpensioen. Enige voorwaarde nochtans: die inhoudingen moeten slechts toegepast worden voor zover het totaalbedrag van het brugpensioen «Canada Dry» (dit wil zeggen werkgeversvergoedingen en werkloosheidsuitkering) ten minste 7 436,80 euro bedraagt.

— eigenaardig genoeg is er niet in minimumdrempels voorzien, na inhouding RVP en RVA (afhankelijk van de familiale toestand van de werknemer), voor de vergoedingen Canada Dry!

— inwerkingtreding: de bijdragen «pensioen» en «werkloosheid» zullen slechts geïnd worden op de vergoedingen die voor het eerst uitbetaald werden na de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk van de programmawet. Een koninklijk besluit dat die datum van inwerkingtreding bepaalt, moet nog genomen worden. De huidige tekst zegt niet wanneer de maandelijkse bijdrage moet geïnd worden ...

Met deze bepalingen heeft de regering de sociale bijdragen op Canada Dry-vergoedingen op een aan-

à un niveau acceptable, comparable à celui de la prépension conventionnelle.

Sur le plan fiscal, toutefois, les indemnités «Canada Dry» sont encore très avantageuses. Selon nous, un précompte professionnel de 10% seulement est insuffisant.

C'est pourquoi nous souhaitons, par la présente proposition de loi, assimiler fiscalement les indemnités complémentaires «Canada Dry» à des rémunérations ordinaires. Nous prévoyons également que, dans le calcul fiscal des entreprises, ces indemnités relèvent des dépenses non admises, de sorte qu'elles ne pourront pas être déduites au titre de frais.

Par la présente proposition de loi, nous espérons rendre les indemnités dites «Canada Dry» suffisamment inintéressantes. Nous craignons en effet, à l'instar du Conseil supérieur de l'Emploi dans son dernier rapport, que le démantèlement de la prépension conventionnelle n'entraîne un glissement vers d'autres formes de retraite anticipée. Conscients de ce risque, nous voulons, par la présente proposition de loi ainsi que par une autre proposition déposée en même temps et prévoyant la suppression du statut de chômeur âgé, éviter que cette évolution ne perdure.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article requalifie de revenu de remplacement en rémunération ordinaire l'indemnité complémentaire perçue dans le cadre d'un régime Canada Dry. Cette indemnité complémentaire deviendra de ce fait moins intéressante, pour l'employeur comme pour le travailleur, vu qu'elle sera soumise au même traitement fiscal et parafiscal que la rémunération ordinaire.

Article 3

Afin d'éviter que l'employeur ne puisse la déduire à titre de frais professionnels, l'indemnité complémentaire versée dans le cadre d'un régime Canada Dry est considérée comme une dépense non admise.

Article 4

La réduction d'impôt accordée aux personnes qui peuvent bénéficier d'une pension ou d'un revenu de remplacement n'est pas applicable non plus à l'indemnité complémentaire «Canada Dry».

vaardbaar niveau gebracht, dat vergelijkbaar is met dit van het conventioneel brugpensioen.

Op fiscaal vlak zijn de vergoedingen Canada Dry echter nog steeds zeer gunstig. Een bedrijfsvoorheffing van slechts 10% is ons inziens niet voldoende.

Daarom willen wij met dit wetsvoorstel de aanvullende vergoedingen Canada Dry fiscaal gelijkstellen met gewone bezoldigingen. Tevens voorzien wij erin dat deze vergoedingen in de fiscale berekening voor ondernemingen vallen onder de verworpen uitgaven, zodat zij niet als kosten kunnen afgetrokken worden.

Met dit wetsvoorstel hopen wij de zogenaamde Canada Dry's onaantrekkelijk genoeg te maken. Onze vrees is met name, gelijklopend met die welke de Hoge Raad voor Werkgelegenheid in haar jongste verslag ook vermeldt, dat door de afbouw van het conventioneel brugpensioen er een verschuiving gaat plaatsvinden naar andere vormen van vervroegd uitreden. Wij zijn ons hiervan bewust en willen hiermee, samen met een gelijktijdig ingediend voorstel dat voorziet in de afschaffing van het statuut van oudere werklozen, vermijden dat deze evolutie zich verder voordoet.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel herkwalificeert de aanvullende vergoeding die verkregen wordt bij een Canada Dry-regeling van een vervangingsinkomen tot een gewone bezoldiging. Op die wijze wordt die aanvullende vergoeding minder interessant, zowel voor werkgever als voor werknemer, omdat zij nu fiscaal en parafiscaal op dezelfde wijze als een gewoon loon behandeld wordt.

Artikel 3

Om te vermijden dat een aanvullende vergoeding bij Canada Dry-regelingen voor de werkgever als beroepskost kan ingebracht worden, wordt zij beschouwd als een verworpen uitgave.

Artikel 4

Ook de belastingvermindering toegekend aan personen die kunnen genieten van een pensioen of een vervangingsinkomen is niet van toepassing op de aanvullende vergoeding bij Canada Dry.

Annemie VAN de CASTEELE.
Stefaan NOREILDE.

PROPOSITION DE LOI Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 31, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié par la loi du 28 avril 2003, est complété par un 6°, rédigé comme suit :

«6° les indemnités qui sont octroyées après le 31 août 2005 en complément d'une allocation de chômage et qui ne relèvent pas d'un régime de prépension conventionnelle en exécution de la convention collective de travail n° 17 du 19 décembre 1974 rendue obligatoire par l'arrêté royal du 16 janvier 1975, mais qui font partie d'une convention sectorielle ou particulière prévoyant des avantages similaires.»

Art. 3

L'article 53 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 24 mai 2004, est complété par un 24°, rédigé comme suit :

«24° les indemnités visées à l'article 31, 6°».

Art. 4

À l'article 146 du même Code, modifié par la loi du 10 août 2003, le 2°*bis* est remplacé par ce qui suit :

«2°*bis* prépensions nouveau régime: les prépensions qui ont pris cours à partir du 1er janvier 2004, à l'exception des indemnités visées à l'article 31, 6°».

13 septembre 2004.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 31, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gewijzigd bij de wet van 28 april 2003, wordt aangevuld met een 6°, luidende :

«6° vergoedingen die na 31 augustus 2005 toegekend worden ter aanvulling van de werkloosheidsuitkering en die niet onder een regeling van conventioneel brugpensioen vallen ter uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 17 van 19 december 1974, algemeen verbindend verklaard door het koninklijk besluit van 16 januari 1975, maar die deel uitmaken van een sectoriële of bijzondere overeenkomst met gelijkaardige voordelen.»

Art. 3

Artikel 53 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 24 mei 2004, wordt aangevuld met een 24°, luidende :

«24° vergoedingen als bedoeld in artikel 31, 6°».

Art. 4

In artikel 146 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 augustus 2003, wordt het 2°*bis* vervangen als volgt :

«2°*bis* brugpensioenen nieuw stelsel: brugpensioenen die zijn ingegaan vanaf 1 januari 2004 met uitzondering van de vergoedingen, als bedoeld in artikel 31, 6°».

13 september 2004.

Annemie VAN de CASTEELE.
Stefaan NOREILDE.